

REPERCUSSIONS DEL DOCUMENTAL 'CAMÍ A L'ESCOLA', DEL DIRECTOR PASCAL PLISSON

El camí cap a la felicitat

L'escola és una oportunitat i un dret per als infants, que en molts llocs del món són feliços pel sol fet d'anar-hi. Aquesta és la conclusió principal a què han arribat alumnes de moltes escoles catalanes que aquests dies han tingut l'oportunitat de veure el documental 'Camí a l'escola' i debatre'l després. Una pel·lícula que els ha permès aprendre des de geografia fins als valors bàsics de la vida: l'esforç i la felicitat

TRINITAT GILBERT

FOTO: ABORDAR CASA DE PELÍCULAS

El Jan Castillo (5è de primària) i l'Arnau Oliveres (6è) encara se sorprenden que hi hagi criatures al món que triguin quatre hores a arribar a l'escola. "Nosaltres ens queixem perquè tenim massa deures i l'escola la tenim a tocar de casa", comenten alhora. Són alumnes de l'Escola Thau de Barcelona, que van anar al cinema amb els tutors i amb tots els companys de 4t, 5è i 6è a veure el documental *Camí a l'escola*. Aquest mes de març el documental ja serà un llibre, escrit per Marie-Claire Javoy (guionista del documental), i traduït al català per Bel Olid (editorial Alrevés). I a França en preparen una sèrie de televisió.

"N'hem d'aprendre, dels quatre protagonistes del documental, perquè els vam veure molt feliços malgrat les dificultats que

tenien per arribar a l'escola -continuen explicant els alumnes-. Tots tenien un somriure dibuixat a la cara". No ho oblidem, perquè és el que més els va impactar. Però també assenyalen altres situacions que els van sorprendre, com els germans africans que recorrien 15 km en dues hores i tenien un camí ple de perills perquè passaven per la sabana; o els tres germans indis, amb 4 km i una hora de camí, però empenyent la cadira de rodes d'un d'ells, que no pot caminar.

Ho van explicant mentre no paren de ressaltar que tots els protagonistes del documental estaven contents d'anar a l'escola. "¿Com pot ser que a nosaltres ens faci mandra anar-hi perquè pensem que és avorrit o que tindrem molts deures?", es pregunta l'Arnau. I ell mateix ofereix la resposta: "Ens hem de mirar l'escola d'una altra manera, i crec que la bona

Com treballar el documental

L'experiència de l'Escola Thau

- 1 Fes un resum en tres línies com si expliquessis el documental a algú.
- 2 Quins són els moments especials per a tu?
- 3 Tria un personatge del film i inventa't un diàleg entre ell i tu. Què li preguntaries, què li aconsellaries, què li suggeriries, etc.?
- 4 Què opines del final de la pel·lícula?
- 5 En quins moments la música és protagonista? Rememora en quines escenes la música té una rellevància especial.

Els infants han pogut entendre per què és tan important el dret a anar a l'escola

és la que els protagonistes ens transmetien: anar a l'escola és important perquè ens farà progressar".

Eina educativa

Mentrestant, Marc Planes, tutor de 5è, i Cristina Sartorio, de 4t, que han escoltat les frases dels alumnes, expliquen que l'estrena del documental els va suposar una bona eina per treballar a classe moltes matèries, incloent-hi les estrictament acadèmiques. "Ha sigut una excusa ideal per recordar els continents del món, perquè vam situar els protagonistes

als llocs on vivien, i per explicar flora, fauna, climes i les realitats quotidianes dels països", diu la Cristina. Encara hi va haver una mirada més, que és que el documental va fer entendre als alumnes per què el dret a anar a l'escola és tan important per als nens, i aquest fet el van situar dins de la Convenció sobre els Drets dels Infants. "El documental també els ha fet créixer com a persones, perquè a les classes tots coincidien que els nens del documental corrien milers de riscos en la seva rutina escolar però alhora eren molt responsables", continua Sartorio. El comentari, esclar, el feien perquè ho comparaven amb la seva vida.

Per la seva banda, Marc Planes comenta l'explosió d'idees i de contrastos que van suposar les classes posteriors a l'emissió del documental. "Ningú no s'havia quedat indiferent, perquè tots comparaven

Experiència de treball. Els mestres pregunten als alumnes

SUPERACIÓ. El Samuel, al centre, és el gran dels germans indis protagonistes del documental.

Descobrir altres cultures

1. Identifiqueu sobre un mapa els països on viuen els nens de la pel·lícula.
2. En quins continents són? I vosaltres, on viviu?
3. Quin o quins d'aquests nens us agradaria que fos amic vostre?
4. Què és el que us agrada, o no, del seu model de vida?
5. Què és el que us sembla

més difícil en el seu camí cap a l'escola?

La convivència, la solidaritat

Al Samuel l'han ajudat els seus germans en el camí a l'escola, i els seus companys un cop han arribat a l'escola. Per a vosaltres:

1. ¿Aquest fet significa solidaritat?
2. ¿Teniu exemples d'accions solidàries al

voltant vostre?

3. I vosaltres, amb qui sou solidaris? ¿Amb els familiars, a classe, al barri, amb desconeguts?

Un problema, les discriminacions

1. Quin tipus de discapacitat pateix el Samuel?
2. Quins poden ser altres tipus de discriminació?
3. Malgrat tot, es pot anar a l'escola?
4. ¿Coneixeu altres raons que impedeixin a certs nens anar a l'escola?

La igualtat entre les nenes i els nens

1. Per què l'àvia de la Zahira no va poder anar a l'escola?
2. Considereu que els nens i les nenes són tractats de la mateixa manera en totes les escoles del món?
3. I a la vostra classe?

Tràiler del documental 'Camí a l'escola'

<https://www.youtube.com/watch?v=ID5jf0HbC10&feature=youtu.be>

ELS PROTAGONISTES DEL DOCUMENTAL: dos futurs metges, un veterinari i un pilot d'avions

Jackson (11 anys, Kènia)

El Jackson pertany a la tribu keniana dels Sumburu. Cada dia fa 15 km fins a l'escola juntament amb la seva germana Salomé, de 6 anys. Abans del documental, el Jackson no havia vist mai una pel·lícula ni tampoc cap televisor. Ni tampoc cap avió, però el seu somni és ser pilot i descobrir món.

Samuel (13 anys, Índia)

És el fill gran de tres germans i va néixer amb una discapacitat que no li permet caminar. Ara és el primer de la seva família que sap llegir, però necessita l'ajut dels seus germans Gabriel i Emmanuel perquè empenyin i estirin (un a cada banda) una cadira de rodes, reciclada i inventada de manera casolana, per fer un recorregut de 4 km. El somni del Samuel és ser metge per ajudar les criatures que pateixen la mateixa discapacitat que ell.

Zahira (12 anys, Marroc)

És una noia amaziga que viu enmig de les muntanyes de l'Atlas, on neva durant nou mesos i a l'hivern les temperatures poden ser de -20°. Ella serà la primera generació de dones de la seva família que haurà pogut anar a l'escola. Cada diumenge va a l'escola després de recórrer 22 km a peu, i s'hi queda fins divendres. El somni de la Zahira és ser metge, i de moment és de les millors estudiants.

Carlitos (11 anys, Argentina)

Des dels 6 anys puja a cavall per recórrer 18 km i arribar a l'escola, faci el temps que faci. Vol ser veterinari per cuidar els animals dels seus pares, que són pastors.

HORITZÓ. La Zahira, la Zineb i la Noura es miren una vall durant el llarg camí a l'escola.

les seves vides amb les dels quatre protagonistes, i a partir d'aquí vam anar parlant d'un concepte clau, l'esforç. L'esforç que fan moltes criatures del món per anar a l'escola encara que no la tinguin a prop, perquè saben que és l'única via de progressar. "Per als infants del documental l'escola no és una càrrega sinó una oportunitat, i per això a cap d'ells els suposava un esforç el camí".

Cultura de l'esforç

En conseqüència, la conversa va derivar cap a una pregunta: "Què podem fer nosaltres perquè l'escola no ens suposi un esforç?" És la pregunta que es van formular els alumnes, i que entre ells es responien a classe, perquè en tenien les claus després d'haver mirat el documental: "Ser conscients que així podem fer coses boniques l'endemà".

El segon concepte clau: el suport i l'estima entre germans, que el documental reflecteix molt bé amb els tres germans indis o amb els dos germans de la Patagònia. Si mai algú vol preguntar-se què és estimar un germà, el record dels germans

indis segur que en serà la resposta. Els que empenyien la cadireta no se'n lamentaven, i resolien les dificultats que els sorgien (punxades de rodes) sense queixes. Sense queixes i amb alegria.

Camí a l'escola fa entendre a les criatures què és la felicitat, però en el sentit més espiritual possible. "Els alumnes van arribar a dir que s'havien adonat que ser feliços no volia dir tenir més o menys coses, perquè eren conscients que com més en tenien o com més en desitjaven, més infeliços eren", diu el Marc, que subratlla que és una de les idees més importants que es deriven del documental. "El debat sobre la felicitat va ser molt dens i fructífer, perquè ells mateixos arribaven a conclusions que els serviran per sempre". Per exemple: "Tenir coses ens facilita la vida, però no ens dona la felicitat; ells eren feliços i no tenien tot el que nosaltres tenim". Eren feliços perquè estaven contents de poder anar a l'escola amb els seus companys, de jugar-hi, perquè saben que l'escola és una oportunitat. La millor. —

Flors de Bach

Eva Bach

Això no fa justícia al tresor que tu ets

Un dels baluards de l'autoestima que mares i pares hem de forjar en els nostres fills, des del primer dia que arriben al món, és la confiança en la seva bondat. Hem d'estar convençuts que les criatures són bones, que les seves necessitats i intencions també ho són, i que quan es comporten malament és perquè encara no han trobat una bona manera d'expressar què necessiten o què senten. Alhora, hem de confiar plenament que aconseguiran trobar-ne alguna i els hem de donar el temps i l'ajut que calgui per aconseguir-ho.

La confiança adulta no és només un ingredient bàsic per a una bona autoestima. És un nutrient indispensable de la pròpia bondat, ja que el fet mateix de pressuposar que existeix, que el nen ja la té al cor, produeix un efecte potenciador que la reforça i li permet treure-la més fàcilment. Els nens alberguen dins seu l'essència dels valors i virtuts que han de desenvolupar.

Fer que floreixin

Educar-los consisteix, primordialment, a crear al voltant seu les condicions òptimes perquè floreixin. Però a vegades no ens ho sabem mirar així i ens imaginem intencions perverses o manipuladores en infants de curta edat. El simple fet d'imaginar-les ens impedeix o ens dificulta reconèixer la bondat de les seves motivacions de fons i exerceix, molt sovint, un efecte inhibidor d'aquesta essència bondadosa que hi ha en tot infant.

Quan els nostres fills o alumnes es comporten malament o cometem alguna agressió, no hem de pensar mai que tenen males intencions o mals sentiments. Hem de poder mirar més enllà de l'acció concreta, comprendre les necessitats legítimes que hi ha al darrere i ajudar-los a buscar maneres també legítimes d'expressar-les. Per això en comptes de fer-los retrets, és millor dir-los que el que han fet no fa justícia al tresor que són, i que els ajudarem a expressar-ho i a canalitzar-ho de manera que aquest tresor llueixi i els faci sentir bé i satisfets amb ells mateixos.

Les criatures tenen més ganes de ser bones i de ser un tresor quan els adults donem per fet que ho són, i els tractem com a tals. Confiança és, en últim terme, mirar-los amb els millors ulls possibles perquè emergeixin les meravelles que hi ha dins seu.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

